

Men tørdøren oppe ved Rien, han er større. Min venn Per Brynhildsvold har sett ham han også. Og han er en troendes kar: «Halsen på'n er tjukkere enn hainnrota mi,» sier Per og syner frem et håndledd som kan få en byfant til å føle seg slunken i benklærne.

Jeg holdt en gang på å begå den formastelse å skaffe et fellende bevis for at her er overdrivelse utelukket. Steggen hadde trukket an den ene 50-meteren etter den andre, og jeg begynte å forstå. Men det var i begynnelsen av vårt bekjentskap. Idag ville det vært utenkelig. — Så hørte jeg det brakket jeg hadde ventet på, og så kom han. Og som han kom! En brusende svartgrønngrå makt og mektighet mellom bjørkekronene bent imot meg. Så skar han av på rent sideskudd. Jeg hadde ham klart på kornet minst et sekund. En hel evighet. I alle fall lenge nok til at vi ble venner for livet. For neste sekund var kolbe og løp uten kontakt med kinn og øye. Jeg tømte begge løpene rett opp i luften som en ærbødig dundrende saluttt for Hans Majestet, der han fri og frank suste videre innover sitt rike.

Siden har vi ofte hilst på hverandre. Og som jeg sitter her vinterkvelden i byen er det veldig likelig å tenke på at han rusler omkring deroppe, og at jeg skal få se ham igjen i all hans makt og herlighet.

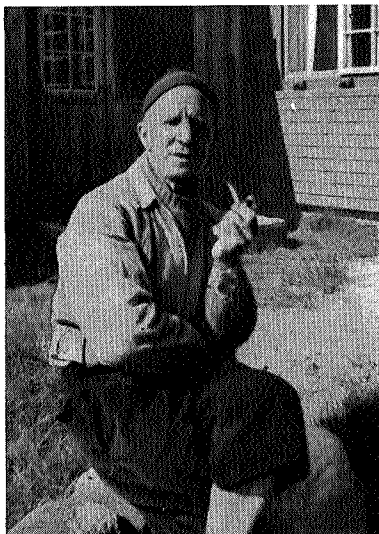
EN RUNDVANDRING I TRØNDELAG SOMMAREN 1951

Av Thorsten Strömer

Jag vaknar i min sköna säng en arla morgonstund vid en jublande kör av fågelsång. I halvslummer hör jag drillsnäppans flöjtande tirrelili tirrelili och strandpiparnas karaktäristiska visslande. Snöskatorna (björktrast) föra ett skrånande leverne utanför mitt fönster. Blicken stannar vid den välkända konturen av Storsolas avrundade krön, och det lyser bländande vitt i Sylmassivet. Jag måste således befinna mig i Nedalen, den ljuvligaste idyllen bland T.T:s anläggningar i Trøndelagen.

Ja, nu minns jag, hur jag kommit hitvandrande över fjällen. Jag utgick från Meråkers järnvägsstation och hamnade så småningom i Stordalen, där ett synnerligen hemtrevligt kvarter av T.T. anordnats hos Inga Stokke. Stordals kapell, beläget mellan fjällen, var för närvarande under reparation till såväl det yttre som det inre. En ny entréport var under uppförande, förgyllning av kulan under spiran pågick och en donerad ny altartavla skulle anbringas. En stor invigningsfest skulle hållas påföljande söndag, till vilket evenemang det väntades mycket folk. Jag vandrade kring på den lilla fjällkyrkogården och läste en del av bygdens historia på kors och vårdar. «Död i Kluksfjellet» var en erinran om fjällens faror.

Men färden gick vidare, och nästa dag fortsatte jag söderut förbi Gilsåa hytte, numera öde och tom, över Åsvolden utefter Hørrådalen, rundande Blåhammerkleppen och Blåhammeren och kom ut på Sankkjölen, som sannerligen gjorde skäl för sitt namn denna våta sommar. Och så kom jag då efter nära tre mils marsch fram til Stor-Erikvoldens Turisthytte, belägen på en säter till-

Thorsten Strømer

Dr. L. B. Cane

hörande Östby i Tydal. Här har man en vidunderlig utsikt över de omkringliggande fjällen på såväl svenska som norska sidan, Öyfyället, Sylfjällen, Blåhammaren m. fl. Just här var det alltså, som Armfeldts karoliner led sin största manspillan vid trakterna kring Essandsjön. Här råder nu äkta norskt säterliv med pinglande skällor och klockor mellan fjällbjörkarna. Jag hälsar på mina gamla bekanta i säterstugor och fjös, bjuder på svenskt kaffe och blir bjuden på en massa gott av säterns produkter.

Stor-Erikvoldens Turisthytte har avsevärt utvidgats sedan jag för många år sedan kom dit för första gången. Hit kan man komma från många håll, och besökarna äro många, även från Sverige. Förra året kom jag vandrande hit från den helt nyuppförda Schulzhytta på Stormoen. Den vardade leden är särskilt vacker genom Ramskaret mellan Ramfjellet och Fongen till Skarpdalsvolden, där möjlighet till övernattnings ordnats för dem, som tycker att vägen blir för lång.

Emellertid drogs jag av en oemotståndlig makt vidare mot söder till det leende Nedalen, dit jag första gången kom för 26 år sedan och sedan dess alltid längtat dit igen. Numera trafikeras Essandsjön

av en modern motorbåt, som under truristsäsongen går i regelbunden trafik till Fiskåen för turister till Sylstationen samt vidare till det nya dammet vid Essandsjöns utlopp i Esna. Det var stormigt på sjön denna dag och vågorna sprutade i kaskader över båten — en av de medföljande norska pikerne var ganska illa däran och var glad att åter känna fast mark under fötterna.

Från dammet leder en stark stig ner till Nedalen, en sträcka av c:a 9 km. — Kommen till Hånktjern vandrar jag alltså nu åter in i Nedalens himmelska trädgårdar med vita, grönskande fjällbjörkar. Nean rinner bred och mäktig i en slingrande krök mitt för T.T:s Turiststation, som ligger inbäddad i den ljusa grönskan. Fast vi äro i mitten av juli månad har det först nu blivit riktigt vår och det doftar av älv och myr och nyutslaget björklöv. Fågellivet är rikt, en del fåglar ha nykläckta ungar och en del ruvar ännu på ägg.

Nedalens historia känner jag nog till, men jag vill icke inlåta mig på att här närmare skildra densamma. Gårdens ägor med utmark och fjäll upptaga en betydande areal, och själva Storsylen ligger inom gårdens gränser. Det är inte många turistföreningar som liksom T.T. kan skryta med att äga dylika toppar inom sina råmärken. — Jag har hört sägas, att sedan den planerade s.k. «Sylsjön» (enligt min åsikt ett missvisande namn, då den kommer att ligga mellan Skardörrfjällen och Helags) blivit färdig, man har planer på att göra ytterligare uppdämning nedanför, så att Essandsjön skulle höjas till sådan nivå, att Nedalen helt skulle komma under vatten. Skall då således det vackra Nedalen bli offer för kilowattjakten? Jag hoppas att motståndet blir hårt.

På Nedalshytten mottogs jag på det hjärtligaste av värdfolket, mina vänner Sekretären i T.T. och hans fru Kirsten. Då jag bl. a. har som hobby att ringmärka fåglar för Riksmuseum i Stockholm och fågellivet i Nedalen är mycket rikt, stannade jag en dag extra här för att se vad som göras kunde. Jag fick god hjälp av Harald att leta reda på redan med ungar i, och jag ringmärkte första kvällen en hel del snöskator (gråtrost på norsk). Dessutom ringmärktes en kull rödvingetrast om fem ungar. Detta bo var rett på marken under en videbuske och var sannolikt det enda boet av rödvinge-

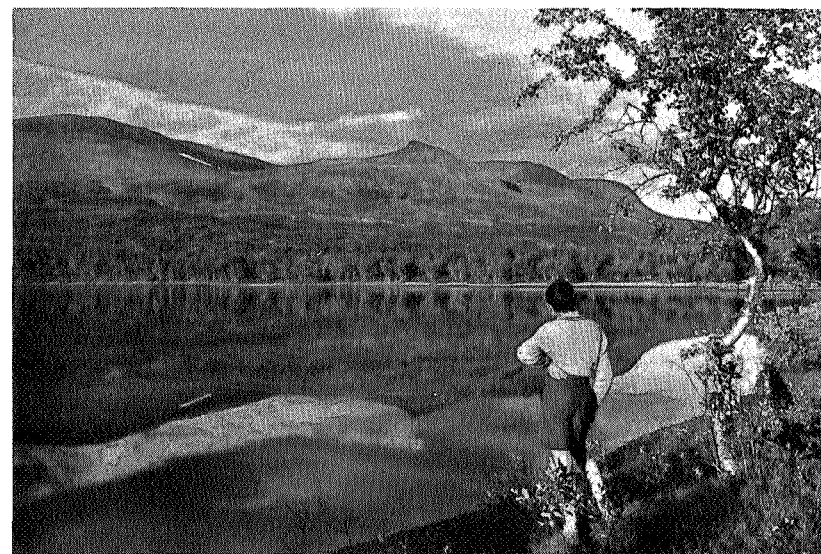

Betjeningen på Nedalshytta 1950

Magne Haave

trast i Nedalen. Bergfinken är tämligen allmän liksom fältpiplärkan. Av rödstjärt och bofink såg jag en del exemplar samt lövsångare, videsparv och någon enstaka domherre. Strandpipare, drillsnäppor, myrsnäppor och rödbena trivas utmärkt vid vattendragen och fiskmåsar ha numera sitt tilhåll långt in i fjällvärlden. Sekretären är också ringmärkare, men någon konkurrens uppstod icke — av ren artighet överlät han märkningen åt den svenske gästen!

Jag hade föresatt mig att besöka den enda av T.T:s turisthytter i Trøndelag, som jag ännu ej besökt, nämligen «Nordpå» i Aunegrenda, och jag styrde således kosan ner till Väktarstua vid Stuesjön för att där taga rutebilen till Hilmo. När jag nämner Väktarstua kan jag inte underlåta att tänka på huru det var där under och strax efter kriget. Då jag efter krigets slut 1945 kom dit ner efter de mörka fem åren fann jag Väktarstua öde och tom, omgärdad av höga plank, taggtråd i slänterna runt om samt bunkers och skyttegravar på gårdsplanen. Ägarna, Alfred och Martine,

Storsola og Håntjønna (Nedalen)

Henry Iversen

sutto i en liten stuga på Rotvold, dit de måst taga sin tillflykt, då tyskarna togo deras boning i beslag för gränspolisens. Och nu reser sig på samma plats en ny och storstilad Väktarstua. Alla de tunga åren äro nu glömda — man vill icke minnas . . .

Min vidare färd gick alltså med rutebilen längs Tya och Nea till Hilmo, där jag tog in hos den gemytliga Per Hilmo och hans fru, där T.T. ordnat med ett utomordentligt trevligt kvarter. Det enda mörka skulle vara, att solen gick ner för tidigt, beroende på gårdens läge strax under Gudbrandseggen, men i gengäld kastade solen senare på kvällen sitt strålande sken utefter Nea-dalen.

Nästa morgon skulle jag då vandra över fjällen till «Nordpå». Första halvmilen bär den vardade stigen raskt upp till översta krönet av Hilmovola, en stigning på över 450 meter. På Hilmovola ringmärkte jag en kull fältpiplärka, som jag fann efter beskrivning av Sekretären, som gått fram här för någon vecka sedan och då funnit redet med ägg i. — Här uppe på höjderna har man den mest storslagna utsikt man kan tänka sig, fjäll och sjöar åt alla

håll. Bukkhammeren har jag åt väster och Hyllingsfjellet åt öster, och jag anar Gaulas trånga dalgång långt i söder vid Haltdalen. Dagen hade börjat bra med drivande skýar, men efterhand kom regnet, så jag var åtskilligt våt, då jag så småningom kom ner till T.T:s turisthytte «Nordpå» i Midtaune, målet för min färd. Denna hytte är belägen högt uppe bland björkarna på fjällslutningen mot Holtas dalgång och är mycket trevligt inredd. Varje rum har fått sitt namn efter omkringliggande fjäll, och dessa namn äro målade på dörren. Det är lätt och bekvämt att komma hit från andra håll, ty bilväg från dalen går ända hit upp. Det förefaller mig också, att man icke här har samma lugn och ro som i de hytter, som ligga fjärran från allfarvägar.

Jag hade god lust att vandra från Nordpå till Kjöli gruva, men dels har jag varit där förut och dels hadde jag lämnat en del onödig packning i Hilmo. Så jag gick nästa dag samma väg tillbaka över fjällen till Hilmo. I strålande solskensväder. Jag kan icke underlåta att giva T.T. en eloge för det sätt den utför sina rösningar eller vardningar. De där lysande märkena i rödaste blymönja äro säkra tecken för vandraren, att han är på rätt stråt. Och sammanhanget är så säkert, att man *kan* inte mista rätta vägen. Några stora och höga rösen behövs inte — en prick här och en annan där är fullt tillräckligt. Per Hilmo har vardat leden Hilmo—Nordpå, och han har verkligen gjort sin sak bra, både vad beträffar val av terräng och märkningen i övrigt. Systemet vore någonting att rekommendera för Svenska Turistföreningen.

Återkommen till Hilmo på söndagskvällen satt jag i gungstolen i köket og språkade med Per om diverse saker, om likhet eller skillnad mellan norskt och svenskt m. m. På måndagsmorgonen höll Per på att rensa ut ett björkbestånd nere på myren. Jag följde intresserat med och undrade, hur han hade det med sina gränser. «Jo ser du, här går den,» sade han och ryckte triumferande upp en gammal murken gärdsgårdsstör! Så fortsatte han undan för undan, och resultatet blev en enda oregelbunden kurva. Så satte han ett kryss med kniven i någon närstående björk och därmed tycktes gränsen vara klar! Jag talade då om för vännen Per, att

sådan rågångsuppstaking inte godkännes i Sverige, där måste man bygga på kartor, fasta punkter och raka linjer.

Omsider befinner jag mig åter i Nedalen, ty jag skall vandra hem till Sverige över Ekorrdörren och Sylarna. Men ännu har jag gott om tid, och jag stannar i Nedalen några dagar för att riktigt njuta av dess betagande ro. Ena dagen gick jag fram och åter till «Sylsjön» för att se, huru långt anläggningen fortskridit. Arbetet pågår i rask takt, över etthundra man äro i arbete med dammbyggnaden, den ena lastbilen efter den andra avlastar materialer m. m. Andre dagen var jag med Sekretären vid Esna-dammet, där vi besågo märken efter den nedlagda gruvan samt drucko kaffe och hade «moro» hos dammvakterna (ungkarlar).

Och så kom den sista kvällen i Nedalshytten. Det hölls en liten avskedsfest för mig i den trevna peisestuen. Under medverkan av pressen i Trondheim och genom vissa diplomatiska förbindelser var det på sätt och vis Danmark, som bestod avskedskalaset. Vid en falnande björkbrasa i den öppna peisen sutto vi och upplivade gamla minnen och erfarenheter. Något avskedstal höll jag inte, utan får denna artikel bli mitt hjärtliga tack till T.T. och dess personal för allt det goda som kommit mig till del under framfarna dagar i dess hytter och fjäll. Ett särskilt tack må jag dock frambara till mina vänner i Nedalen!

Nästa morgon, den 19 juli, syntes ingen Storsola genom mitt fönster — allt var svept i regndis och dimma, men jag måste dock återträda min vandring till Sverige. Huru jag sedan i först regnblandad snö och sedan full snöstorm tog mig över Ekorrdörren till Sylstationen må bli en annan historia.